८ समावेशिकरणको दिशामा एउटा फड्को : गोरखापत्रद्वारा प्रकाशित किरांती-कोइँच (सुनुवार/मुखिया) भाषा पृष्ठ

याले थोचे ५०६९ गिलोअ्च ११ रेलफानाअ्ति
वि.सं. २०६६ भदौ ११ गते बिहिबार

गोरखापत्र
नयाँ नेपाल

लोलिलिंखा

वारचि पाइचा नाइला

चुपलु दामलोअ्च

चुपलु, गिलोअ्च । चुपलु -ओखालदुइगा कातुनजे वादा लामवार १ सुनुवार तोलडा सातताइस बारसे राजु सुनुवारमि नेललि नेपालि सामि बुनु वारचि

थोशो निमि । आनकें निमफा किर्दानि फेल दुमशो बा । मेको किर्दानि उपकार पाचाकालि नेललिनु हिमालायन बाईंकडा खाता नं. ००६०२३३५७२००१६ मि वारचि पाइचा नाइलि दे नेललिनु आदार सेमदार थारशो निमि । ❑

जिकरिअ्शो ला हाँगो गे

साइद्ध बुजिच

का:त, चुपलु, गिलोअ्च । साइरे जिकरिशा बाअ्शो का:तडा कोईंचमि मुलाअ्जिरे हाँगोमि बाअ्चा तामतेमे । हेरला कारोडका केतमि सेलशो एको लागु जाल बिदुतमि उननाइस किलो बातडा चेमता बा ।

गाबिसा बिभिनना एनजिओ नु गाउँलेके केत नु सारमदानमि सेलसिशो एको चिलामि मुल का:तडा खपोनिपोके हाँगो यो दापशो लो माहिला सोयेमसेबिका निलकुमारि सुनुवारमि देंचा दुमता । ❑

कोइँच लो:मि किडलो चुपलु

चुपलु दामलोअ्च

यालाखोम गिलोअ्च । चुपलु सामाज नु रेदियो उपातेकामे साइयुकता परसुतुति रेदियो कारजेकाराम, किडलो चुपलुमि रागिमि कोईंचआ दुथोचिडलो शोनाना बा । कोंचा नाइल आइचि कोलाममि नामुना इसकिरिपता । ❑

"लेमसेमि बाअ्शो तालगेमि रूपशो" कोइँच रागिबोंस तायाताँखि नु केरिक्यारमि

सुनुवार बिददेरथि सामाजके आनतारकिरिया : कोइँचआ पितिमि लो: ख्यालसाउ

चुपलु गिलोअ्च

गिलोअ्च, यालाखोम । सुनुवार बिददेरथि सामाजमि पाशो गेरापेनमा कोइँच रागिबोंसिस तायाताखि नु केरिक्यारमि कोइँचआ आसतिततोआ लो:ला सारा बोअ्शा राजनितिमि नुपता । काततिक आथवाइस गाते दुमबा सुबिसाआ माहादिवेसानकालि सिस को:शा पाशो एको गेरापेनमामि कोइँच गो नाड देंब नेललिमि बातेमे ।

सुनुवार कालाकार ताथा चालचितराकारमि सामाजडा बुअ्सु लोंःकुअ्च खेंबेरनिक -आमरित) मि कोइँच तायाताखि सेल बोइचाकालि नेललिमि आम मुलकेम, कुमसो, लो:कालि प्लेंचा मादुमबा देंतेमे । मोपान नेपाल किरात लोकतानतिरिक सुनुवार साडगाडा उदायबाहादुर सुनुवारमि कोइँचपुकि तेकोइ पोमदालमि मादुमतिके आसतिततो दारासायि दुमशो मे । मे मोदे नेललि कोइँचमि राजनिति पाइ गो पुकिमि मोदेन नेकिलोसुसं सेलशो । मेकेरे ब्लिबया देंचाडा खोइपा हिरशा बाअ्तेमे ।

चुपलु सामाजला कोइँचबु का:तिअ्चमि एचचि डोइति बाअ्बा वारचिमि चेपाड चार जिललामि योअ्सिशो ला तामतेमे । कोइँच सोलु, चुपलु, उदायपुर, सिदुलि, लेडलेड नु दोलखामि योअ्शो मातां:मे । मुल गोमि आरूके देखासिखि ला मापाइ आमि यो आम पितिमि मालया देनाना डोइँति लो: बोइतेमे । आइँ वारचिमि चेपाडपुकिमि राजनितिक चेत बोअ्शो लो: पामतेमे शेडना मेको लो: नासलिय चेत बोमेनु ला सामबाब बा । आइँ वारचिपुकिमि मुलाइ गो आमि माराइ पाने जामसिअ्ब देंशो आतमाबालान मावाअ्शो इसथिति बा । राजनितिक पारति नोले दोरशोनु जातिय मुकति दुमबा देंशो हावादारि गाफामि गाअ्शो निमि । गो गेनारे आम जातिय सांसकिरितिकालि गारबापुरनारूपमि कोअ्निकि मेको नाअ्तिरे ला कोइँच दुमने चापनिकि । गो नु नासलिय बोद मादुमडाना तेकोइ सुनुवार पारदानमानतिरिन मारदे मादुमला कोइँचकालि दे माराइ गे: पाइबा दे गो सुतथां मापाइनुड । एको दारानां पारिबारतान पाचाकालि आइँ इसकुल, कालेजडा कोरसबुकान फाइचा मालबा । एक जाति, एक बासा, एक दारमाकालि पुलपा सेलशो नेललि कारिकुलाम फाइचा मालबा मुनु ला कोइँच आ आसतिततो लिअ्बा ।

क्युइँतबु काललेन कोसडा बुअ्सु रानाबिर सुनुवारमि देंतेमे- आँ देंचा नेललि डोइतिडा बारचिमि देंतेमे । एको सुबिसामि साइकान पातेक लो: देशपा डाना यो नोले पापतु । सापपा रिमशो लाअ्ति । एको गेमि रिमशो पा खुरिनदांखिन तावाल ।

मु:लात रे गोइँसाउ सुनुवार बिददेरथि सामाजके आनतारकिरिया कारजेकाराम

तासकुल : चुपलु

मेको नोले सुसेसा फेनबुअ्सु मनप्रसादमि देंतेमे - आसतिततोडा लो: पाचा दुमता बारचिपुकिमि मेकोकालिन दे गो कोइँचमि बाललो किरात साडगारसा सामिति सेलशो नाकि शेडना बारचिपुकिमि बेबासता पाचा दुमता । राजनिति पाचा मालबा यो देंचा दुमता । मेकोन राजनितिमि कोइँच रूमदेलबुमदेलकालि फेंदे सेलशो बा । गो जातिये लो: पाइँसिअ्बाडाना राजनिति पाचा मादुम । कोइँच डोइति हो डाना पारति नोले मे ।

मोपान सुसेस बुअ्सु ताडकाराम सुनुवारमि देंतेमे- 'आसतिततोआ लो: पाशो नु इतिहासडा यो लो: पाचा मालबा । किरातआन पितिमि ब्लेशो इतिहास देंशो ६ साय बारसा ला दुमशो बा । शेडना मुल आइँ आसतिततोकालि थेंशा बोइचा गो नेललिमि थुंमि कोइँच बाबाना बोइचा मालबा । सुसेसा एको लो:मि साडाइ पारतिबाददा बा ।'

मेकेला गेरापेनमाके लाँ डोइति खुलसाउ । एको गेरापेनमा माग्योलला दे साँ जोअ्बतुइबकालि सुबिसामि योःतु - आतित मुखिया, रामपेयारि नु बागात सुनुवार । लो: सुइमि मापोअ्गेम । कोइँचआ गेरापेनमामि तायासायाडा लो: पाशोनु अँदिशोन दुमबा । सिलकुमसो, शांम तुचा नु ओपग्योलग्योल लो: पाशोनु ला मुरूपुकि सापपा देलनिमि । फोकाटडा गे ।

मेकेला सिअ्सिताअ्ता दुममेडामेरे आतित मुखेमि आम लो: बोइतेमे- 'एके कोइँचबु तामिसामि बुकालि लो: गो:चा ग्युबला दे गो लो:का मार बोइनुइडाना कोइँचके तायाताखि बोइचा मालबाडाना नेललि लो: प्लोइँशा सेससेब्लेअ्सेमि बाल पाचा मालबा । रागिनडा सामज मानेके कोयादिमखा गेनाना डोइति तेमतेंमे-कोइँच रागिमि सामजिमि मोदे लिखित दासताबेज बोदानु दिसा कोइँच रागि ते लिअ्बा ? मोदे नेललि कोइँचनु आनुरोद उततताम बाइआ लो: खेशशा देंनुड, नेललि कोइँचमि नाशला चेत ब्लिअ्चा मालबा । लिखित परामपाराके बिकास पाइ ।'

मेकेला बागात सुनुवारमि शो: प्लोलतेमे- 'वारचिपुकिमि राजनिति पाचा मादुमबा देंतेमे । एको सारासार गालात लो: मे । मुलडा सामाये जातिय लो: ला माचालेब । गोमि मालशो देंशो सांसकिरित, बासा साडराचचेन ला मे । मेकोकेडा हेर लो: बाअ्तडाना का: का: पा आंकालि रूपपाइचा नाइला । राजनिति बेगार बामनिम लाँ माबाअ्बा मिमचा नाइला । सुनुवार सेबा सामाज देंशो निताना सामाजिक साडसथा मे एकोमि राजनिति पाने माचाबबा । मुनु हेर लो: आमके चारू बाअ्मेनु लो: का: रिमशो पापतु । गोरखापातरामि नेललि लो:ला दामलो तुइनामसि सापशा । शेडना सानसारमि तेइ माबाअ्शो पातराकारिता एकेरे ला ता:ता । जोअ्ब दुमशा आम जोस पामतेमे वारचिपुकिमि । डोइति पाचास पारतिसात रूपनुड नामनात । एचचि मारूबबा दुमति ।' बिसाय बासतु ग्योलबा दे थारचि बोइशो मुरूमिन लो: बालकिरशा होबनाकेंसिगे किरदेमेडामेरे लो: मोतथिन योलता । सुनुवार माहिला सामाजडा फेनबुअ्सु नानु सुनुवारमि लेफा लेताता:मे- डोइति बाबा वारचिमि खुब रिमशो लो: होइतेमे । होबनाकेंसिके हेर आइँ मुकतिडा बेम माबाअ्बा दे । रिचचा दाअ्ति मुनु आन निपसि तार शिअ्शि लाअ्ति । दुइसाय चालिस बारसरे शिअ्सिशो निपसिमि शुरूप केडरिगश थाइमा कुरचा ला मुकति ताशो डाना देंचा माराइ माबाअ्बा शेडना कोइँचआ देंबालमेबालआ लो: पाशोडाना आइँ वारचि खिरखेरकिमि बाअ्चादुमशो बाअ्ता । मे होबनाकेंसिमि कोइँच नु कोइँच खोदेंब एबोअ्च माइताअ्च गिपपीकाः दुमशो नामि । होबनाकेंसिमि लाइब खोइब कोइँचमि कोइँचआ पितिमि तेइ बाअ्शो माबाअ्बा । सुसेसाआ योकिचमि ओंदेंशो लो: बाअ्चा मागारबा ।

मोपान रामपेयारि सुनुवारमि आम लो: होइतेमे- 'गो यो गोरखापातरामि सामबिदान ब्लेअ्शो तातिके हिललो पाडानु कोइँचमि बातेक लो:न मोदेंशो हो दे उललिबिललि पाइतिमि ।'

आ डारमि सुबिसा बुअ्सु आसिम सुनुवारमि तों चिमतेमे- 'मुलाअ्ति सापपा रिमशो लो: बोअ्ता । इशका लो: बोअ्ता । ओंदेन बेबासथित दुमनाना लाइबा । एको गेरापेनमाआ नुपसि मामे सारा चिं बोअ्शो मे । ओंपान जाअ्बा कारतिक आथवाइस गाते सुबिसाआ माहादिवेसानकालि यो बारचि पाचा नाइलि दे नेललिनु आदार सेमदार थारनुड ।' ❑

कोइँच (सुनुवार) लो:मि रेदियो कारजेकाराम : सेतताइ

नामसोच दालकुमारी सुनुवार नु गेरापेनमा पानाना खेमेरनिक लोंकुच

तासकुल : चुपलु

नाम सेवाल

किडलो चुपलु, कोइँच लो: गेरापेनमामि गो लोंकुच खेंबेरनिक (आमरित) के थुं:हारशा जेमलाहाअ्सि बा ।

ने:सोअ्च सामिबु, मुलाअ्ति दुमसिनाअ्ति । गो इन किडलो सामामि **चुपलु समाज नु सामुदायको लागि सानचार रेदियो उपातेका एफ एम ८७.६ मेगाहरजमि** सेलशो कोइँच लो: गेरापेनमा **किडलो चुपलु** चाअ्शा जाअ्शो नुड । एको गेरापेनमा, साडाइ दुमसिनाअ्तिकुसकुस एकोन ना:खेम ने:ने चापचा दुमबा ।

किडलो चुपलु कोइँच लो: गेरापेनमा नेसोअ्च सामिबु इनकेन गेरापेनमा कारजेकाराम मे । एको गेरापेनमामि गो इन बाअ्तेक थेमकोमडा दुमशोदाइशो दामलो तुइनामसि, बाअ्शोदाइशो थामा लो: शो:निकि । मुनु कथकाःथा नोफानुसि कुमसो यो नेपाइनुड । कोइँच खोदेंब एबोअ्च माइताअ्चआन मुरूराइँच, आन ताशो शातखात नु आन पानाना पिशो गे: मुनु लो:आ पितिमि यो दामलो, दुथोचिडलो पाइनुड । ने:सोअ्च सामिबुपुकि, गोइपुकि यो इन आम जोअ्शोतुइशो रिमशो लो: मुनु थुंमि बोअ्शो इरिरि गुथिलमिथिल सोइशा गेरापेनमामि ब्लिमने चापचा दुमबा ।

मुलाअ्ति गो इनकालि नेपालडा होबनाकेंसि राजनीतिमि कोइँचके योमथि दोदेंशो बा नामसोअ्च पाउनानु दुथोचिडलो पाइनुड । कोइँचपुकिमि दोदेंशो राजनीति पाइनिमि ? राजनिति पांमेनु दो दो पाइनिमि ? मेको आ पितिमि लो: पाइनुडान । डोइति नेया दामलोतुइनामसि

सुनुवार बिदेरथि सामाजमि साउन ३१ गाते शानिवार **सुनुबार जातिको अस्तित्व र आधारभूत विशेषताहरु** आ पितिमि आनतारकिरिया पापतु । सुसेस बाबोन, कोतेसोरमि दुमशो गेरापेनमामि लोकतानतिरिक सुनुवार, सुनुवार कलाकार तथा चालचितराकारमि सामाज, चुपलु सामाज, क्युइँतबु काललेन कोस सुसेस नु सुनुवार माहिला सामाजडा मुरूमि आमआम लो: होइतेमे । मेकेला लो: खिकख्यालचाकालि गेरापेनमा हाअ्साउ । मेको नाखेममि गेरापेनमाकालि लाँःमि खुलचा साँ मुरू आतित, बागात, रामपेयारिकालि यो:सिशो नामनात । शेडना गेरापेनमाकालि मे लाँ खुलब देंशो बागातमिन पुइँशो बालकिरशा राजनितिगे ग्योलपाइतेमे ।

आ डारमि आसिममि मुलाअ्ति इशका लो: बोअ्तेमे । ओंदेन लो: बोअ्मानु ला लो: खिकख्यालशा डोइति बारने जामसिअ्बा । एको गेरापेनमा नुपशो मामे । मुलाअ्ति रे गोसिशो चिं मे दे जाअ्बा काततिक २८ गातेडा सुबिसाआ माहादिवेसानकालि बारचि पाइ देंनदेंन गेरपेनमा चिमतेमे ।

गो ब्लोइँचा दाअ्नुड । आंकालि बारच पाइचा नाड । एकेरे ओखालदुइगा कातुनजेडा राजु सुनुवारमि नेललि नेपालि सामिबुनु आनुरोद पामतेमे । एचचि नेपाल मेदिकाल कालेज आततारखेलमि उपकार पाइनाना पाशा बाअ्शो निमि । आनके निमफा किर्दानि फेल दुमशो बा । मेको किर्दनि फाइचाकालि इशका केःत मालबा दुमतिके नेललिनु हिमालायन बाइँकडा खाता नामबार ००६०२३३५७२००१६ मि बारचि पाचा नाइला दे आदारसेमदार थारशो निमि ।

एचचि नेनाना नानि कोइँच दामलोतुइनामसि । मुल नेचा नाइला दुथोचिडलो । मुलाअ्तिडा नामसोअ्च नामि सामबिदान सावाडा सावासाद, कोइँचके गिचचा सावासाद मानानीय दालकुमारि सुनुवार । आँनु मुलाअ्ति सिनाअ्ति सामबिदान साबा मार दुमनाना बा लो: पाइनुड । डोइति काले नेया कुमसो..... ।

नेसोअ्च सामिबु गोइपुकि नेचा दुमता कोइँच कुमसो । एको कुमसोकालि ताडकाराम सुनुवारमि ब्लेअ्शो नामिडाना कुमसो पाशो नामि बिमाला नु रिसासिमामि ।

आइँ डोइति निमि नामसोअ्च माननिये सावासाद दालकुमारि सुनुवार । आनकालि जेमलाहाअ्नुड, नामसेबाल माननिये सावासाद जिउ... ।

नामसोचकालि हिल्लो हिँसि

❖ एचचि सामबिदान सावामि मार दुमनाना छ ? ईंचिखोइ आइँ ने:सोअ्च सोरोताकालि शो:चा दुमबा कौं ।

❖ माउलिक आदिकार तथा निरदेसाक सिददानता सामितिडा सादाससे नानि मार दुमनाना व मेको सामितिके गे ?

❖ एचचि तेइतेइ राजजे पुना साडराचानाडा लो: बोअ्शो छ । सामबिदान सावामि मार दुमनाना छ मेकोआ पितिमि ?

❖ सुनुवार सेबा सामाजमि आम आबादारना पातरामि बोलली किरात सोयातता राजजे दावि पाशो छ मेकोआ पितिमि सुनुवार जाति आ सावासाद दुमशो नातामि सामबिदान सावामि दोपा लो: पोअ्निनि दे मापोअ्निनि?

❖ मार मुल राजजे पुनासाडराचाना जातिय हिसाबमिन दुमबा होला ?

❖ सुनुवारआ पितिमि मुलसाम मारमार बोअ्नि ? मुलडा सामबिदानमि सुनुवार हाकहित दोपा सुनिसचित दुमबा ?

नेसोअ्च सामिबु, गोइपुकि नेचादुमनाना बा किडलो चुपलु, कोइँच लो: गेरापेनमा सामुदायको लागि सानचार रेदियो उपात्यका एफ एम ८७.६ मेगाहारज । लो: पाइ आइँ नामसोअ्चनु सिलकुमसोडा

❖ माननिय सावासाद जिउ, साइगाइ आम रूया बैंसमि बासमाइ बाजा, तुडना सिल दा पाशो बाअ्नि माइ मुलाअ्तसिनाअ्ति साइडा लो: दोपा मिमननि ?

❖ मुल नामसोअ्चमि यो:शो, दाअ्शो कुमसो नेतेक खेम जाअ्ता । तेको कुमसो आइँ ने:सोअ्चकालि नेपाइनिनि ?

नेसोअ्च सामिबु, गोइपुकि नेचादुमनाना बा किडलो चुपलु, कोइँच लो: गेरापेनमा सामुदायको लागि सानचार रेदियो उपात्यका एफ एम ८७.६ मेगाहारज । लो: पाइ आइँ नामसोअ्चनु सिलकुमसोडा

❖ माननिय सावासाद जिउ, साइगाइ आम रूया बैंसमि बासमाइ बाजा, तुडना सिल दा पाशो बाअ्नि माइ मुलाअ्तसिनाअ्ति साइडा लो: दोपा मिमननि ?

❖ आं... सिल कुमसो डा लो: पाशोनु आम देलतेलकालि मिमचान मालबानाा । मुल नामसोअ्चमि यो:शो, दाअ्शो कुमसो नेतेक खेम जाअ्ता । तेको कुमसो आइँ ने:सोअ्चकालि नेपाइनिनि ?

आ डारमि आइँ आनुरादकालि नेशा आइँ गेरापेनमा किडलो चुपलुमि जाअ्शा सामबिदान सावामि एचचि मारमार दुमनाना छ देंशो लो: आ पितिमि इशका लो: शो:चा दुमता । नामसोच माननिय सावासाद जिउ इन थुंमि लिशो दाइशो कोइँचकालि माराइ लो: देंचा बाअ्तडाना देंचा नाइल आइँ गेरापेनमा किडलो चुपलुमि जाअ्शा आइँ नेसोअ्च सामिबुकालि नेपालि राजनितिआ पितिमि इशका लो: शो:चा दुमता । एके इनकालि खालइ:श चेरेदुमला दाननेबाद ।

नेसोअ्च सामि बु एको गेरापेनमा दोदेंशो लाअ्नि आइँकालि मिमचा माप्लेंचा नाइल । एको किडलो चुपलु गेरापेनमाकालि दोपा डोइति बारपाइने जामसिअ्बा । इन योकिन आइँ डोइति बारतेअ्क लाँ मे । किडलो चुपलुआ नेमि ब्लेसपात सोइचा नाइल दे आदारसेमदार थारनुड ।

ने:सोअ्च सामिबु किडलो चुपलु गेरापेनमाआ ना:खेम यो नुपचापतु । आइँकालि ब्लेसपात सोइतेक नेरा मे :

किडलो चुपलु, कोइँच लो: गेरापेनमा सामुदायको लागि सानचार रेदियो उपात्यका एफ एम ८७.६ मेगाहारज तेकु, काथमान्दु नेपाल । जि पि ओ ४३१४, ई-मेल : चुपलु एटदारेट जिमेल डाट काम मुनु आइँकालि फोन किनिन पातेक हिअ्कि लामबार मे : ४२२३६७१

आ डारमि गोरापेनमाअ्च खेंबेरनिक (आमरित सुनुवार), गेरापेनमा सेलमाच कोइँचबु का:तिअ्च, मुनु पारबिदिक बारचि बिमालकालि थाचानाइल । जाअ्ब दुमसिनाअ्ति एकोन ना:खेम इनकालि बु जिपचाडा मारमार कासाबिसा नु दामलोतुइनामसि कुरशा जाअ्नुड । मे: ना:खेमकालि ब्लाइ, नाम सेबाल । ❑

गोरखापत्र किराँती-कोइँच (सुनुवार/मुखिया) भाषाको पृष्ठ संयोजक :
उत्तमकुमार सुनुवार/समीर मुखिया (सुनुवार)

नयाँ नेपाल, गोरखापत्र दैनिक
पो.ब.नं. २३, काठमाडौं, नेपाल
E-mail : chuplu@gmail.com